

Araştırma Makalesi
Research Article

Doç. Dr. Fatih S. M. ÖZTÜRK

Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Denizli-Türkiye
fsmozturk@pau.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet Ali SARI

Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Denizli-Türkiye
masari@pau.edu.tr

BIV Şüpheci Argümanı ve Çağdaş Tepkiler

Özet

BIV argümanı, dış dünya bilgisinin olanaksız olduğu sonucunu desteklemeye çalışan radikal bir şüpheci dedüksiyondur. Geçerli ve hatta son derece makul öncülleri olan bu çıkarıma, güvenilirliği noktasında yani öncüllerinin doğru olmadığı yönünde bir takım itirazlar yapılmıştır. BIV argümanının şüpheci sonucunun önünü kesmek için geliştirilen bu itirazlar çağdaş epistemolojide önemli bir yer tutar. Argümanın temel dayanaklarını hedef alan bu tepkiler, Moorecu anti-septisizm, yanılabilircilik, ilgili alternatif teorileri ve bağlamcılık başlıkları altında toplanabilir. Fakat ne var ki bilginin imkanı problemi hakkındaki bu tartışmalar Türkçe literatürde yok denecek kadar azdır. Bu makalenin temel amacı, literatürdeki söz konusu bu boşluğu az da olsa doldurmayı denemektir.

Anahtar Terimler

Şüphencilik, BIV Hipotezi, Moore, Yanılabilircilik, Kapanış İlkesi, İlgili Alternatifler Teorisi, Bağlamcılık.

BIV argümanı özellikle “olgu durumları hakkındaki önermeleri bilemeyiz” sonucunu temellendirmeye çalışan radikal bir şüpheci dedüksiyondur.¹ Descartes’ın rüya ve kötü yaratık argümanlarının günümüzdeki uzantısı olan bu çıkarım, “İki elim vardır”, “Dünya yuvarlaktır” ve “atomlar bölünebilir” gibi olumsal önermelerin bilgisinin mümkün olmadığı sonucunu türetebilmek için, “ben bir kap içerisinde bilgisayara bağlı beyinim”—yani “ben bir BIV’im”— varsayımını temel alır. Mantıksal olarak olanaklı ama olgu durumları ile açıkça tutarsız olan bu varsayım şöyle bir senaryo üzerine kuruludur. Sizin beyniniz, çok güçlü bir bilgisayar ve oldukça gelişmiş bir nöron teknolojisi sayesinde kafatasınızın içerisinde alınarak özel bir kap ya da fiçî içerisine yerleştirilir. Bu durumda, tıpkı Matrix kurgusunda da olduğu gibi, artık gerçek dünyada değil, ama aslında bir bilgisayara bağlı ve tecrübeleri bu bilgisayar tarafından yönlendirilen bir beyinden başka bir şey değilsiniz. Dahası, bir BIV olarak, iki elinizin olduğu artık tabii ki söylenemez; çünkü eğer “ben bir BIV’im” varsayımı doğruysa, bunun alternatifi olan “iki elim vardır” önermesi açıkça yanlıştır. Bu varsayımdan hareket eden BIV argümanı şudur:

1. BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmiyorsun.

2. Eğer BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmiyorsan, iki elinin olduğunu da bilmiyorsun.

3. O halde, iki elinin olduğunu bilmiyorsun.²

Modus ponens formuna dayanan bu çıkarım geçerlidir: Eğer (1) ve (2) numaralı öncüller doğruysa, (3)’de ifade edilen sonucun yanlış olma ihtimali yoktur. Ancak, geçerli olan bu argümanın güvenilirliği, yani öncüllerinin doğru olup olmadığı tartışmalıdır. BIV argümanın iki öncülü de oldukça makul gözükmektedir. Fakat bu öncüller bizi son derece akıl almaz ve kabul edilmesi zor bir sonuca sürükler. Bu bağlamda, BIV argümanı bir paradokstur, çünkü ne (1) ve (2)’de ifade edilen iddiaları reddetmek ne de (3)’de dile getirilen radikal kuşkucu sonucu kabul etmek kolaydır.

¹ “BIV”, “brain in a vat” ifadesinin kısaltılmış şeklidir.

² Bkz. J. Pollock 1986: 3; J. Dancy 1985: 10. Yalnızca duyumların *yanıltmasının* değil, ama “kötü fakat dahi bir yaratığın” bizi *aldatmasının* da olanaklı olabileceğini ve dolayısıyla dış dünya bilgisinin yanında, mantık ve matematik ile ilgili önermeler hakkında bile hatalı olabileceğimizi felsefe tarihinde ilk defa gündeme getiren Descartes, bu senaryosu aracılığı ile Sextus’un *Outlines of Pyrrhonism (Anahatları ile Pironculuk)* ve Cícero’nun *De Academica*’da (*Akademi Hakkında*) sunduğu geleneksel şüpheci argümanların hedefini genişletir. BIV şüpheci argümanı bunun çağımızdaki temsilcisidir. Geleneksel olarak, şüpheci argümanlar iki farklı gerekçe daha kullanır. Bunlardan ilki, hata veya yanılmanın kaçınılmaz olduğu fikridir. Şüpheciye göre, bilişsel mekanizmalar (duyumlar ve akıl), bilgi nesnesinin doğası ve hipotez ve delil arasındaki mantıksal boşluk hataya kolaylıkla öncülük edebilirler. Bunlardan özellikle Aenesidemus’un *ontropesi* duyumların, Agrippa’nın *pentalemması* ise aklın hataya *nasıl* öncülük edebileceği üzerinedir. Şüphecinin başvurduğu bir diğer gerekçe ise ölçüt probleminden beslenir. Bu, bilginin *ölçütü* ve *kapsamının* nasıl belirleneceği ile ilgili olup, Hume’un tümevarım problemi bunun en önemli versiyonlarından birisidir. Ama, Descartes’ın gündeme getirdiği şüpheci senaryolar dahil, tüm şüpheci argümanlar temelde *eksik-belirlenim* (underdetermination) fikrine dayanır.

İlk öncülü reddetmek hiç kolay gözükmemektedir. Öyle ki özne *S*'nin BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmesinin neredeyse bir yolu yoktur. Çünkü gerçek dünyada olduğumuzu öngören realist yaklaşım ile bilgisayara bağlı beyinler olabileceğimizi öne süren bu varsayımsal durum, *S*'nin sahip olduğu deneyimlerinin *fenomenolojik* karakteri hususunda değil, *S*'nin duyuusal deneyimlerinin asıl kaynağının *ne* olduğu hakkındaki iddiaları bakımından birbirinden ayrılır.³ Bu nedenle, *S*'ye herşey her iki durumda da benzer olarak görüneceğinden, *S* tamamen aynı tecrübelerle sahip olacak ve böylece de gerçek dünya ile *S*'nin bilgisayara bağlı bir beyin olabileceğini öne süren durum *S* açısından birbirinden ayırt edilemeyecektir. Öyleyse *S*'nin duyu deneyimleri, onun bir bilgisayara bağlı beyin olmadığını hiçbir şekilde gösteremez; çünkü *ex hypothesi* *S*'nin gerçek dünyada sahip olduğu duyu deneyimleri ile onun BIV hipotezinin ileri sürdüğü varsayımsal durum içerisinde sahip olacağı duyu deneyimleri “niteliksel olarak” aynıdır.⁴ Dahası içinde bulunduğu epistemolojik durumunu belirlemede başvurabileceği tek kaynak kendi duyu deneyimleridir. Ancak, her iki durumda da *aynı* duyu deneyimlerine sahip olacağı için, bilgisayara bağlı bir beyin olmadığını bilmesinin bir yolu yoktur.⁵ Dolayısıyla *S*'nin böyle bir uç senaryonun aşlında yanlış olduğunu ya da kendisinin epistemolojik bir mağdur olmadığını bilmesi hiç de mümkün gözükmemektedir.

İkinci öncül ise dedüktif kapanış (closure) prensibine dayanır. Bu prensip kabaca şunu söyler: Bilgi, bilinen bir (mantıksal) gerektirme altında kapalıdır. Buna göre, eğer özne *S* hem *P* gibi bir önermeyi hem de *Q* gibi bir önermenin *P*'nin mantıksal bir sonucu olduğunu biliyorsa, o zaman *Q*'yu da ayrıca bilmektedir. Bunu ikinci öncül üzerinden şöyle ifade edebiliriz. Diyelim ki iki eliniz var ve siz bunu biliyorsunuz. Ama bu durumda siz bir BIV değilsiniz. Sizin bir BIV olmadığınız, iki eliniz olduğu iddiasının mantıksal bir gerektirmesi olup, eğer siz, iki elinizin olduğu bilgisine ek olarak, bu mantıksal gerektirmeyi yani “eğer iki elim var ise ben bir BIV değilim” önermesini biliyorsanız, o zaman bir BIV olmadığınızı da ayrıca biliyorsunuz. Çünkü iki elinizin olduğunu bilmek, sizin bir BIV olmadığınızı bilmeyi gerektirir. Dolayısıyla ikinci öncül, dedüktif kapanış prensibi gereği, bunu tersten ele alarak şöyle ortaya koyar: Eğer bir BIV olmadığınızı yani BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmiyorsanız, iki elinin olduğunu da bilmiyorsunuz.

Geçerli ve hatta son derece makul öncülleri olan bu argümana güvenilirliği noktasında, yani öncüllerinin doğru olmadığını yönünde bir takım itirazlar yapılmıştır. BIV argümanının yukarıda belirtilen şüpheci sonucunun önünü kesmek için geliştirilen bu itirazlar çağdaş epistemolojide oldukça önemli bir yer tutar. Argümanın temel

³ İlk öncülde de belirtildiği üzere, gerek Descartes'ın rüya ve kötü yaratık hipotezi gerekse BIV hipotezi, “gerçeklik bu hipotezlerde karakterize edildiği gibidir” şeklinde bir metafiziksel iddia değildir. Bu hipotezler, “gerçekliğin bu hipotezlerin betimlediği şekilde olmadığını bilmek olanaklı değildir” içerikli bir epistemolojik sav öne sürer.

⁴ Başka bir deyişle, BIV senaryosundaki özne₁ ile gerçek dünyada yaşayan ve özne₂'in sahip olduğu bütün deneyimleri *benzer* olarak tecrübe eden özne₂ epistemolojik ikizlerdir.

⁵ Bu nedenle Descartes, “bu konular üzerine daha dikkatlice düşünürken, uyanıklığı uykudan ayırabilecek kesin hiçbir belirti olmadığını çok açık olarak görebiliyorum. Sonuç olarak, oldukça şaşırıyorum ve bu baş döndürücü şaşkınlık, beni şu anda bile uykuda olduğuma neredeyse ikna ediyor”, der (1984: 13.)

dayanaklarını hedef alan bu tepkiler, Moorecu anti-septisizm, yanılabilirlik, ilgili alternatif teorileri ve bağlamcılık başlıkları altında toplanabilir.⁶ Felsefi bir öğretinin ya da argümanın güvenilir olması demek, hem geçerli hem de tüm dayanaklarının —yani öncüllerinin— doğru olması demektir. Dolayısıyla, mantık açısından sorunsuz olan BIV argümanını çürütmek için ya öncüllerini zayıflatmak ya da direkt olarak sonucun yanlış olduğunu göstermek yeterlidir. Nitekim BIV argümanına yöneltilen itirazların çoğu onun dayanaklarına yöneliktir. Ancak ne var ki bilginin imkanı problemi hakkındaki bu tartışmalar Türkçe literatürde yok denecek kadar azdır. Bu makalenin temel amacı, literatürdeki söz konusu bu boşluğu az da olsa doldurmayı denemektir. Şimdi bu itirazları sırasıyla ele alalım.

Moorecu Anti-Septisizm

G. E. Moore, sağduyu felsefesi temelinde şüpheli argümanlara karşı önemli itirazlar geliştirir. Moore'un geliştirdiği anti-septik yaklaşımın çağdaş epistemolojide özel bir yeri vardır. Fakat burada, Moore'un, özellikle rüya hipotezini temel alan şüpheli argümana karşı geliştirdiği tepki ele alınacaktır. Moore (1959: 226, 247) karşı argümanını inşa edebilmek için özellikle şu iki nokta üzerinde durur. Eldeki bir şüpheli argümanın kabul edilebilir olması için, o argümanın sonucunu reddetmek, öncüllerini kabul etmekten daha makul olmamalıdır. Ayrıca, Moore'a göre, şüpheli argümanın sonucunu reddetmek suretiyle onun dayanaklarından ya da öncüllerinden birisi kolaylıkla çürütülebilir. Bu iki genel noktadan hareket eden Moore, BIV argümanının ilk öncülüne itiraz etmek suretiyle şüpheli pozisyonu reddeder. Özetle, Moore için BIV argümanı aslında başarılı değildir, çünkü argümanın sonucunun yanlış olduğunu düşünmek, ilk öncülü kabul etmekten daha makuldür.⁷

Daha spesifik olarak, Moore şüpheli argümanının ilk öncülü, yani “rüya hipotezinin yanlış olduğunu ya da rüyada olmadığını bilmiyorsun” iddiası ile “iki elinin olduğunu bilmiyorsun” sonucunu karşılaştırmamızı ister: İlk öncülün kabul edilmesi mi yoksa sonucun reddedilmesi mi daha makuldür? Moorecu karşı argüman işte bu soruya verilen cevaptan ibarettir. Moore için BIV türü hipotezlerin yanlış olduğunu *nasıl* bildiğimizi açıklayamazsak bile, ilk öncülü kabul etmek, argümanın sonucunu reddetmekten yani iki elinin olduğunu bildiğini söylemekten daha az makuldür. Böylece Moore, sonucu reddetmek suretiyle ilk öncüle itiraz eder ve böylece BIV argümanını baş aşağı etmeye çalışır. BIV argümanının ikinci öncülünü kabul eden Moore, bu öncül ve sonucun reddi —yani “iki elimin olduğunu biliyorum” iddiası— üzerinden “rüya hipotezinin yanlış olduğunu biliyorum” sonucunu türetir. Moore'un (1959: 247) terimleriyle,

⁶ Ayrıca, semantik dışsalcılık (externalism) ve epistemolojik dışsalcılık kaynaklı tepkiler de mevcuttur. Örneğin gerek Hilary Putnam'ın (1981) semantik dışsalcılık olarak adlandırılan teorisi, gerekse Alvin Goldman'ın (1986) güvenilirlik teorisi şüpheliği reddeden yaklaşımlar barındırır. Ancak doğrudan doğruya BIV argümanını hedef almayan bu teorilere burada yer verilmeyecektir. Bu teorilerin kullanılarak şüpheliğin üstesinden nasıl gelinebileceğinin bir anlatımı için bkz. DeRose 1999: 6-13.

⁷ Bkz. Steup 2006: 22.

Ayakta durduğumu bildiğim için rüyada olmadığını biliyorum. Fakat rüyada olmadığını bilmediğimi iddia eden muhalif, bu iddiası için daha makul nedenler sunmadıkça, benim argümanım da şüpheci argüman kadar sağlamdır.

Biçimsel olarak ifade etmek gerekirse, Moorecu karşı argüman aşağıdaki gibidir:

1. İki elimin olduğunu biliyorum.

2. Eğer rüya hipotezinin yanlış olduğunu bilmiyorsam, iki elimin olduğunu da biliyorum.

3. O halde, rüya hipotezinin yanlış olduğunu biliyorum.

Böylece Moore, *modus ponens* formuna dayanan BIV argümanına bu *modus tollens* formuna dayanan argüman ile karşılık verir. Dolayısıyla Moore'un argümanı da geçerlidir. Fakat sadece böyle bir dedüksiyon ile şüpheciye karşılık vermek yeterli midir? BIV gibi bir şüpheci argümanı basit bir *modus tollens* karşı-argümanı ile devre dışı bırakmaya çalışmanın ikna edici olduğunu söyleyebilir miyiz? Yukarıdaki alıntı da ifade edildiği gibi, Moore kendi argümanının şüphecinin argümanı kadar iyi olduğunu iddia eder ve şüpheciden daha sağlam kanıtlar ister.

Ama burada Moore'a katılmak güç. Çünkü şüphecinin son derece makul gerekçeleri olduğu gerçeği bir tarafa, şüpheci kendisinden bir şey talep edilmesi gereken taraf değildir.⁸ Şüpheci, bilginin olanaksız olduğu iddiası dışında, bilginin doğası hakkında süstantif bir belirlenimde bulunmaz; ama şüphecinin bilginin imkanı konusundaki bu negatif tavrı ciddi bir tehdittir ve bu tehdidin bertaraf edilmesi epistemolojinin öncelikli meselelerinden birisidir. Her ne kadar bu tehdidi bir solukta ortadan kaldırmak güçse de, bilginin kaynağı konusundaki bilgi anlayışları şüphecilğe karşı dolaylı bir cevap barındırır. Dolayısıyla, hangi epistemolojik mesele olursa olsun, kendisinden bir şey talep edilmesi gereken ya da bir açıklama beklenen asıl taraf, şüpheci değil, bilginin mümkün olduğunu düşünen epistemolojicilerdir. Hatta şüpheci bile, iki elimizin olduğunu ya da bir BIV olmadığını bilinemeyeceğini ileri sürerken, elindeki argümanı aracılığıyla bizden, bir anlamda, "BIV hipotezinin yanlış olduğunu biliyorum" şeklindeki sonucu türeten bir karşı dedüksiyondan ziyade, BIV hipotezinin yanlış olduğunun nasıl bilinebileceğinin bir açıklamasını da dolaylı olarak istemektedir. Fakat Keith DeRose (1999: 6) ve Matthias Steup'ın (2006: 22) da açıkça belirttiği gibi, Moore'un cevabı bu haklı talebi karşılamamakta, dış dünya bilgisinin nasıl mümkün olduğunu açıklamamaktadır.⁹ O nedenle, Moorecu tepkinin şüpheci argümanla

⁸ Şüpheciden daha sağlam deliller ya da BIV türü hipotezlerin yanlış olmadığına dair bir açıklama beklemek, mahkemede yargılanan bir sanıktan suçsuz olduğunu kanıtlamasını talep etmeye benzer. Ancak nasıl ki hiçbir mahkemenin böyle bir talepte bulunma durumu bulunmamaktadır, bizim de şüpheciye ikna edici olmaya davet etme gibi bir lüksümüz yoktur. Kaldı ki şüpheci hipotezlerin yanlış olduğunu bilmemin olanaksız olduğunu ileri süren öncül, yukarıda da ifade edildiği gibi, son derece makul gözükmektedir. Ayrıca, Moorecu itiraz teknik bir hata da barındırmaktadır. Duncan Pritchard'ın (2006: 143) da açıkça dile getirdiği gibi, eldeki mesele "bilebilir miyiz?" sorunsalı olup, şüphecinin "bilemeyiz" iddiasına karşılık olarak, "iki elimin olduğunu biliyorum" şeklindeki bir bilgi örneğini kullanarak şüpheci hipotezin yanlış olduğu sonucunu çıkartmak, bir tür *question-begging* hatası yapmaktan başka bir şey değildir.

⁹ Benzer bir eleştiri için bkz. Duncan 2006: 144.

hesaplaşmada başarılı olduğu söylenemez. Şüpheci pozisyon belki sağ duysal olmayabilir, ama BIV gibi bir şüpheci argümanı ile etkili bir şekilde hesaplaşabilmek için, BIV türü alternatiflerin yanlış olduğunu nasıl bildiğimizi bir şekilde açıklamamız gerekir. Fakat bundan yoksun bir cevap ne şüpheciye ne de özellikle bilgi kuramcısını ikna etmeye yeter.

BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmek mümkün mü? Bir BIV olmadığımızı nasıl bildiğimizi açıklamak ve böylece eldeki şüpheci sonucu engelleyebilmek için, bu sonuca ön ayak olan Kartezyen bilgi öğretisinin yanılmazcı unsuru terk edilerek, çağdaş epistemolojide sıklıkla başvurulan yanılabilircilik (fallibilism) görüşüne yer verilmelidir. Kabaca, Kartezyen bilgi anlayışı bilgiyi, rasyonel kesinliğin özel bir çeşidi olarak görür. Bu yaklaşıma göre bilginin varlığı, öznenin inancının doğru olması koşuluna ek olarak, “söz konusu inanç tasavvur edilebilir hiçbir mantıksal dünyada yanlış da olamaz” şeklindeki bir sınırlamayı da gerektirir. Descartes, bilgi üzerindeki bu *yanılmazlık* (infallibility) sınırlamasını, inancın *kesinliği* ve kesinlik ölçütünü de *şüphe edilemezlik* bağlamında ele alır ki, işte şüpheciye iştahlandıran da budur. Çünkü şüphecinin gündeme getirdiği BIV hipotezi bu mümkün mantıksal dünyalardan biri olup, eğer aslında gerçek dünyada değil de, şüphecinin karakterize ettiği varsayımsal durumda bir BIV olarak ikamet ettiğimiz doğruysa, o zaman olgu durumları hakkındaki tüm inanç ve kanaatlerimiz yanlış ve dolayısıyla şüpheci sonuç kaçınılmaz olacaktır.

Bunun açıkça farkında olan çağdaş bilgi kuramcılarının çoğu, bilgi üzerindeki bu yanılmazlık unsurunu bütünüyle reddeder ve onun yerine yanılabilircilik görüşünü ileri sürer. Bu görüşe göre, epistemik gerekçelendirme bilginin *gerek* koşuludur, ama özne *S*'nin inanç *ö*'nün doğruluğu için sahip olduğu epistemik gerekçelendirmesi, *ö*'nün doğruluğunu garanti etmek zorunda değildir. Çünkü gerekçelendirilmiş ama yanlış inanç olanaklıdır. *S*'nin *ö* için sahip olduğu gerekçelendirme, *g*, temelinde *ö*'yü bilebilmesi için *g*'nin, *ö*'nün doğruluğunu sadece *olası* kılması yeterlidir. Buna göre, *S* öznesi *ö* önermesini yanılabilir bir şekilde biliyor demek, “*S*, *ö*'yü biliyor ama *S*'nin *ö*'ye olan inancıyla ilgili gerekçelendirmesi *S*'nin *ö*'ye inanmada yanılıyor olması olgusu ile uyumludur” demektir. Şimdi, eldeki mevcut (yanılabilir) deliller bizim bir BIV olmadığımızı bilmemiz için yeterli midir?

Matthias Steup (2006: 23) için, belki duyular tek başına bizim bir BIV olmadığımızı bilmemizi sağlayabilir, ama bunu sağlayabilecek *arka-plan* bilgisi vardır. Şöyle ki, şüphecinin karakterize ettiği şekilde bir BIV'in var olması için, bir BIV olduğumuzu nasıl bildiğimize dair bir bilginin yanında, BIV senaryosunda tasvir edilen durumu, yani beynimizi bir kap içerisinde canlı tutarak her türlü yanılmanın devrede olmasını mümkün kılacak bir teknolojinin de mevcut olması gerekir. Ancak, Steup'a göre, BIV olduğumuza dair bir bilgiye sahip olmadığımızı bildiğimiz gibi, BIV senaryosunu hayata geçirecek bir yüksek teknolojinin olmadığını da biliyoruz. Bu arka-plan bilgisi bir BIV olmadığımızı bildiğimizi kabaca da olsa açıklar. Bu da bizi Steup'un “yanılabilirce tepki” adını verdiği itiraza götürür.

Yanılabilircilik İtirazı

Yanılabilircilik görüşü, bilginin varlığının muhtemel *tüm* hata durumlarını elimine etmeyi gerektirmediğini öne çıkarır ve dolayısıyla Kartezyen bilgi öğretisinin

kesinlikçi, yanılmazcı anlayışını reddeder. Buna göre, epistemik bir delil hata veya yanılma ile uyumlu olup, *Kartezyen* bilgi kavramı ile *olağan* (ordinary) bilgi kavramı birbirinden ayırt edilmelidir. *Kartezyen* bilgi kavramı mutlak kesinlik, yani hatanın tasavvur bile edilemezliği düşüncesini esas alırken, yanılabilirlik görüşünün öne çıkardığı *olağan* bilgi kavramı ise “yanılmış olsaydın da biliyorsun” savı üzerine kuruludur. Yanılabilirlik anlayışı işte bu ayrım çerçevesinde BIV argümanına itiraz eder: BIV argümanı ya güvenilir (sound) değil veya geçersiz (invalid) ya da dikkate değer değildir.

Eğer bilgi kavramı hem öncüllerde hem de sonuçta *olağan* bilgi kavramına işaret ederse, o zaman bu şüpheli argümanın güvenilir olduğunu söyleyemeyiz; çünkü birinci öncül *olağan* bilgi kavramı çerçevesinde ele alınacağı için yanlıştır, ama bir argümanın güvenilir olması için, geçerli olmasına ek olarak, tüm öncüllerinin de doğru olması gerekir.

Fakat argümanın birinci öncülü *Kartezyen* bilgi kavramı, sonucu ise *olağan* bilgi kavramı bakımından ele alınıp yorumlanırsa, BIV argümanının tüm öncülleri doğru olacağı gibi, sonucu tamda şüphelinin istediği şekilde rahatsızlık vermeye devam edecektir. Ancak bu durumda da argüman aslında geçersiz olacak ve dolayısıyla da şüpheli istediğini yine almamış olacaktır. Çünkü bilgi kavramının iki farklı anlamı hatalı bir şekilde birbirine eşdeğer tutulmuş olacaktır. Oysa bir çıkarımın geçerli olması için, çıkarımda geçen bir kavram çıkarım boyunca hep aynı anlamda kullanılmalıdır.

Öte yandan, öncüller ve sonuç bütünüyle *Kartezyen* bilgi kavramı çerçevesinde ele alınırsa, argüman güvenilir yani hem geçerli hem de tüm öncülleri doğru olacaktır. Ancak, yine de, bu yanılmazcı yaklaşımın önyak olduğu şüpheli sonucun kaygı verici olduğu aslında söylenemez; çünkü bizim bir BIV olmadığını bilmemizi sağlayacak kesin ya da yanılabilir olmayan epistemik delillerin olduğunu düşünen ve savunan bilgi kuramcısı zaten yoktur. Dolayısıyla, Feldman (1986: 35) ve Steup’ın (2006: 23) da altını çizdiği gibi, şayet şüpheli bize bizim bir BIV olmadığını düşündürecek epistemik delillerimizin olmadığını söylüyorsa, bu iddia üzerinden ulaşmaya çalıştığı şüpheli sonuç hiç de sürpriz değildir. Sonuç olarak, yanılabilirlik itirazına göre BIV argümanının güvenilir olduğu tek bir yorum vardır; ama bu yorum *Kartezyen* bilgi anlayışının yanılmazcılık unsurunu esas aldığı için, BIV şüpheli argümanı bize yeni bir şey söylemediği gibi, aslında ciddi bir tehdit de oluşturmaz.¹⁰

İlgili Alternatifler ve Kapanış Prensibinin Reddi

Moore BIV şüpheli argümanının ilk öncülüne itiraz eder. Şüpheli varsayımın bilginin varlığını tehdit eden ilgili bir alternatif olmadığını düşünen Dretske ve Nozick ise, şüpheli sonucun önünü kesebilmek için, ikinci öncülün yanlış olduğunu iddia eder. İkinci öncül şu şartlı önermedir: BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmiyorsan, iki elinin olduğunu da bilmiyorsun. Bu iddia, yukarıda da ifade edildiği gibi, ünlü dedüktif

¹⁰ Steup ve Feldman bunu başlı başına bir itiraz olarak ele alır; ama diğer tüm itirazlar temelde yanılabilirliği esas aldığı için ne Bernecker ve Dretske (2000: 304) ne de DeRose (1999) yanılabilirlik görüşüne dayanan bu itiraza ayrı bir başlık altında yer verir.

kapanış (closure) prensibinden kaynaklanır. Fakat Dretske ve Nozickikinci öncülün dayandığı bu prensibi açıkça reddeder. Onlara göre kapanış prensibi ve dolayısıyla ikinci öncül problemlidir; çünkü bilgi, kapanış prensibinin ifade ettiğinin aksine, bilinen bir mantıksal gerektirme altında kapalı değildir. Hem iki elimin olduğunu hem de “eğer iki elim varsa, o zaman ben BIV değilim” önermesini biliyor olmam, “iki elim vardır” önermesinin mantıksal doğurgusu ya da gerektirmesi olan “ben bir BIV değilim” sonucunu da ayrıca bildiğim anlamına gelmez. Kapanış prensibi üzerinden yapılan bu itiraz, her iki felsefecinin ortaya attığı ama birbirine çok benzeyen bilgi tanımlarından beslenir. Dretske *kesin nedenler* sınırlaması, Nozick ise duyarlılık ya da gerçeği izleme (tracking) koşulu bünyesinde kapanış ilkesine karşı çıkar.

Dretske’ye (1970) göre, bilginin varlığı şu iki şartın sağlanmasına bağlıdır: (1) Özne *S*, *P* önermesine *kesin* (conclusive) bir neden, *N*, temelinde inanır; (2) eğer *P* yanlış olmuş olsaydı, özne *S*’N’ye sahip olmazdı. Böylece Dretske, epistemik nedenleri gerçeklikte mevcut olmayan olası olgusal durumlar bakımından karakterize eder ve *kesin nedenleri* ikinci koşul üzerinden belirler. Çünkü *N*’nin mevcudiyeti, “*P* doğru olmamış olsaydı, *N* de doğru olmazdı” şeklindeki şartın sağlanmasına bağlıdır. Dretske bilgi üzerindeki bu kesin nedenler sınırlamasının kapanış prensibinin reddi anlamına geldiğini ileri sürer ve bunu ünlü zebra örneği üzerinden şöyle açıklar.

Bir hayvanat bahçesini ziyaret ettiğinizi düşünün. Ayrıca, meraklı gözlerle etrafa baktığınızı ve karşınızdaki bulunan hayvanların size zebra olarak gözüktüğünü de varsayalım. Onlara çıplak gözle baktığınızı ve hava da aydınlık olduğu için sizde, bu hayvanların zebra olduğuna, onların zebra benzediğine dair duyu izlenimleri oluşacaktır; yani bu hayvanlar size zebra olarak görünecektir. Şimdi, karşınızdaki bulunan hayvanların zebra olduğuna inanmanız konusunda size *kesin* neden sağlayan işte bu zebra içerikli duyu deneyimlerinizdir; çünkü şayet karşınızdaki duran canlılar zebra olmamış olsaydı, bu duyu algılarınıza sahip olmayacaktınız. Dolayısıyla özellikle ikinci koşul sağlandığı için, görsel temas halinde olduğunuz hayvanların zebra olduğu bilgisine sahipsiniz. Yani şunu biliyorsunuz:

Z: Karşımda bulunan hayvanlar zebra.

Ancak ne var ki, bu duyu izlenimleriniz aşağıdaki iddia için kesin (conclusive) bir neden teşkil etmez.

~K: Karşımda bulunan hayvanlar ustaca yapılmış maket katırlar değildir.

Ustaca yapılmış maket katırlar zebra gibi çok benzer olup, maket katırları duyu deneyimleri temelinde zebra gibi ayırt etmek son derece güçtür. Dolayısıyla, eğer **~K** yanlış da olsaydı — yani tam karşınızdaki duran hayvanlar maket katırlar olmuş olsaydı da— siz yine de onlarla ilgili olarak aynı zebra duyu izlenimlerine sahip olurdu. Ancak, bu durumda, bilginin yukarıda ifade edilen gerek şartı sağlanmadığından, **~K**’nin bilgisine sahip değilsiniz. Yani karşınızdaki hayvanların ustaca yapılmış maket katırlar olmadığını bilmiyorsunuz. Demek ki, **Z**’yi bilmenize rağmen, **~K**’yi bilmiyorsunuz. O halde dedüktif kapanış prensibi yanlıştır. Çünkü kapanış prensibini kabul etmiş olsaydık, **~K** önermesi **Z**’nin mantıksal doğurgularından birisi olduğu için, **~K**’nin da biliniyor olması gerekirdi. Oysa bu örnekte de açıkça görüldüğü üzere, siz hem **Z** gibi bir önermeyi hem de “**Z** doğruysa, o zaman **~K** yanlıştır” şartlı önermesini bilmeniz, sizin **~K**’yi da ayrıca bildiğiniz anlamına gelmez.

Böylece Dretske, dedüktif kapanış prensibinin reddi üzerinden BIV şüpheli argümanının ikinci öncülüne itiraz eder. İkinci öncüle göre, eğer bir BIV olmadığını bilmiyorsan, iki elinin olduğu dahil hiçbir olgu durumunu da bilmiyorsun. Dretske bunun yanlış olduğunu şöyle ortaya koyar. Siz iki elinizin olduğuna inanıyorsunuz çünkü buna ilişkin bir takım duyu izlenimlerine sahipsiniz. Peki, ama bu izlenimler söz konusu kabulünüz için kesin bir neden teşkil eder mi? Kesin nedenler şartı, iki eliniz olduğuna dair izlenimlerinizin iki eliniz olduğuna inanmanız konusunda kesin nedenler sağladığı gerçeğiyle uyumludur; çünkü eğer iki eliniz olmamış olsaydı, söz konusu duyu izlenimlerine sahip olmuş olmayacaktınız. Fakat bu izlenimler, sizin bir BIV olmadığını inancınız için kesin nedenler değildir. Şöyle ki, siz aslında bir BIV olmuş olsaydınız da, benzer duyu deneyimlerine sahip olacaktınız. Dolayısıyla, sizin bir BIV olmadığını bildiğiniz söylenemez. Ama kesin nedenler şartı sağladığı için, iki elinizin olduğunu bilmektesiniz. Öyleyse iki elinizin olduğunu bilmeniz, bunun bir mantıksal doğurgusu olan “ben bir BIV değilim” iddiasını da ayrıca bildiğinizi göstermez. Bunun tersi de doğrudur; yani bir BIV olmadığını bilmemem, iki elimin olduğunu bilmiyorum demek değildir. O halde, ikinci öncül yanlış ve dolayısıyla şüpheli sonuç problemlidir.

Benzer şekilde Nozick, yaptığı bir bilgi tanımı bağlamında kapanış prensibine ve dolayısıyla ikinci öncüle itiraz eder. Nozick (1981: 172-196), inancın “doğruyu izlemesi” koşulunu bilginin oluşumu için zorunlu görür. Daha spesifik olarak, Nozick bilgiyi şu dört koşul aracılığıyla tanımlar: *S* öznesi, *ö* önermesine inanır; *ö* doğrudur; eğer *ö* doğru olmamış olsaydı, *S* öznesi *ö*'ye inanmıyor olacaktı ve eğer *ö* doğru olsaydı, *S* öznesi *ö*'ye inanıyor olacaktı. Doğru inancı bilgiye, inancın “doğruyu izlemesi” sınırlaması dönüştürür ve tanımdaki son iki koşul bu sınırlamanın iki farklı yönünü ifade eder. Şöyle ki, bilginin yukarıda ifade edilen ilk iki koşulunun sağlanmış olması, yani *ö*'nün doğru ve *S*'nin de *ö*'nün doğru olduğuna inanması, onun bu inancının *ö*'nün “doğruluk-değerine duyarlı” olup olmadığı konusunu açıkta bırakır. Oysa bilginin oluşumu öznenin inançlarının doğruya duyarlı olmasını gerekli kılar. Nitekim tanımdaki üçüncü koşul öznenin inancının *ö*'nün yanlışlığına, son koşul ise doğruluğuna duyarlı olması gerektiğini belirtir.

Nozick, duyarlılık (sensitivity) şartı olarak da adlandırılan bu sınırlamanın kapanış prensibinin aslında hatalı olduğu sonucunu da beraberinde getirdiğini savlar. Ona göre, iki elinizin olduğu konusundaki kabulünüz gereceğe duyarlı bir inançtır. Çünkü elleriniz olmamış olsaydı, elleriniz olduğuna inanmazdınız. Buna karşılık, bir BIV olmadığınızın da inancınız doğruya duyarlı değildir; çünkü aslında bir BIV olmuş olsaydınız da, bir BIV olmadığınızın da yine de inanıyor olacaktınız. Fakat bilginin gerektirdiği son iki koşul burada sağlanmadığı için, sizin bir BIV olmadığını bildiğiniz söylenemez. Öyleyse kapanış prensibi problemlidir. İki eliniz olduğunu biliyorsunuz, çünkü bu konudaki inancınız doğruyu izler, doğruya duyarlıdır. Buna ek olarak, bir BIV olmadığınızın konusunun iki eliniz olduğu olgusunun mantıksal bir doğurgusu olduğunun da farkındasınız. Fakat bu iki konudaki bilişsel farkındalığınızın, yukarıda da ifade edildiği şekilde, bir BIV olmadığınızın da bildiğinizi göstermez. O halde, BIV argümanının ikinci öncülü yanlıştır. Bir BIV olmadığını belki bilmiyor olabiliriz; ama bu, olgu durumlarını bilemeyiz sonucuna kesinlikle götürmez.

Nozick'in *Philosophical Explanations (Felsefi Açıklamalar)* kitabında ve Dretske'nin “Conclusive Reasons” (“Kesin Nedenler”) ve “Epistemic Operators” (“Epistemik Operatörler”) başlıklı makalelerinde şüpheliğe karşı ortaya koyduğu bu

itirazlar, ilgili alternatifler teorisinin bir versiyonudur. Eldeki bir P önermesinin alternatifi, P ile tutarsız olan bütün önermelerdir. Örneğin, “ben bir BIV’im” önermesi iki elimin olduğu savı ile tutarsız olup, biri diğerinin alternatifidir; çünkü biri doğruysa, diğeri mutlaka yanlıştır. Şurası açık ki bilginin oluşumu hata ihtimallerinin ya da alternatiflerinin bir şekilde elimine edilmesini gerektirir. Ancak hangi alternatifin devre dışı bırakılması gerektiği, epistemolojinin belki de en zor ve dolayısıyla en tartışmalı meselesidir. Nitekim modern epistemolojide yanılmazcılık görüşünün en önemli temsilcisi olan Descartes, rüya ve kötü yaratık gibi hipotezler başta olmak üzere, düşünülebilir tüm hata durumlarının elimine edilmesi gerektiğini düşünür. Buna karşılık, daha çok Humecu çizgide olan çağdaş epistemoloji ise yanılabilirlik anlayışını öne çıkarır ve her alternatifin aslında alakalı olmadığı görüşünü savunur. İlgili alternatifler teorisi işte bu düşüncenin bir ürünüdür. Kabaca, bu teoriye göre, bilginin olduğu yerde sadece ilgili alternatifler devre dışı bırakılır ve BIV türü senaryolar birer ilgili durum olarak görülmez. Dahası, bu sav kapanış ilkesinin reddedilmesi sonucunu da beraberinde taşır. Şöyle ki, örneğin oradaki hayvanların zebra olduğunu bilmek, bunun alternatifinin yanlış olduğunu, yani onların ustaca yapılmış maket katırlar olmadığı olasılığını da ayrıca bilmek anlamına kesinlikle gelmez; çünkü o hayvanların maket katırlar olup olmaması, onların aslında zebra oldukları gerçeğiyle ilgisi olmayan bir alternatiftir. Bu nedenle, onların maket katırlar olmadığını bilmeden de zebra olduklarını bilebiliriz. Bu da şüpheci sonucun önünü açan kapanış prensibinin hatalı olduğunu açıkça gösterir.

Her ne kadar kapanış prensibini reddetmenin şüpheci sonucu bloke etmek gibi çok olumlu bir yanı olsa da, bu prensipten vazgeçmenin ağır bir faturası da vardır. Nozick ve Dretske’nin görüşü, Moorecu itirazdan farklı olarak, teslimiyetçi bir yaklaşım sergiler. Çünkü bu yaklaşım, bazı olumsal önermelerin bilgisinin güvenilirliğini sağlama pahasına, şüphecinin “BIV olmadığımızı bilemeyiz” iddiasını açıkça kabul eder.¹¹ Kapanış prensibini reddetmenin bunun dışında başka bir takım sevimsiz sonuçları da söz konusudur. Bunlardan ilki, Keith DeRose’un (1995) *abominable conjunction* (“mahzurlu tümel evetleme”) adını verdiği ve hiç de makul olmayan şu durumdur: Ellerimin olduğunu biliyorum ama elsiz olmadığımı bilmiyorum. İkincisini ise Hawthorne (2005) dile getirir. Ona göre dedüktif kapanış prensibinden feragat edilmesi, “bir tümel evetleme önermesi, bileşenlerinden birisi bilinmeden de bilinebilir” savının kabul edilmesi anlamına gelir. Ama P ’yi bilmeden, $(P \wedge Q)$ önermesi bilinebilir mi?¹²

¹¹ Gail Stine (1976), ilgili alternatifler teorisinin, Dretske’nin savunduğunun aksine, kapanış prensibinden vazgeçmeden de şüpheci sonucu bloke ettiğini savlar. Ama hem sayfa sınırlaması yüzünden hem de özellikle Stine’in teorisi yanılabilirlik itirazına çok benzediği için burada ele alınmayacaktır. Özetle, Stine ilk olarak bir alternatifin ne zaman ilgili bir alternatif olduğunu belirlemeye çalışır. Bir alternatif, Stine için, ancak ve ancak onun doğru olduğunu düşündürecek bir delil varsa ilgili bir alternatiftir. Bilginin her zaman delil gerektirmediğini de düşünen Stine, şüpheciargümanı çürütecek yaklaşımın şu olduğunu söyler: Şüpheci senaryolar ilgisiz alternatiflerdir, çünkü bu tür alternatifler herhangi bir delile ihtiyaç duymadan yanlış oldukları bilinen durumlardır.

¹² Steup 2006: 24. Ayrıca, daha ayrıntılı bir tartışma için bkz. Brueckner 1985.

Bağlamcılık ve Şüpheci Argüman

Bağlamcılık (contextualism), bilginin bağlam-duyarlı olduğunu, içinde bulunulan duruma ve farklı epistemik standartlara bağlı olarak çeşitlilik gösterdiğini ileri süren görüştür. David Lewis (1996), Stewart Cohen (1999, 2005) ve Keith DeRose (1995, 1999) tarafından geliştirilip savunulan bu görüşe göre, bilgi kavramının *neliği* kullanıldığı bağlam tarafından belirlenir. Peki, ama bu yaklaşım şüpheci argümanı nasıl bertaraf eder? Bağlamcılık öğretisinin BIV argümanına karşı yaptığı itiraz kabaca şöyle ifade edilebilir: Epistemik açıdan daha az müşkülpesent olan bağlamlarda olgu durumlarının doğru ama BIV hipotezinin ise yanlış olduğunu biliyoruz.

Bilgi kavramının kendisinden ziyade, bilgi atıfları üzerinde duran bu itiraz, epistemik bağlam ya da standartları, düşük ve yüksek olmak üzere ikiye ayırır. Düşük standartlar, özellikle şüpheci alternatiflerin baskın olmadığı ya da göz önünde bulundurulmadığı günlük sıradan bağlamlardır. Buna karşılık, bilginin doğası ile ilgili uslamlamalarla yüklü, şüpheci yaklaşımların da bilhassa dikkate alındığı bağlamlarda bilgi atıflarının standardı yükselir. Dolayısıyla, neyin bilinip, neyin bilinemeyeceği bu atıflarda bulunanın içinde bulunduğu epistemik standart tarafından tayin edilir. Sadece sıradan hata durumlarının devre dışı bırakıldığı normal ya da düşük bağlamlarda çok kolaylıkla bilgi atıfları yapılabildiği halde, tüm mümkün yanılma ihtimallerinin bile elimine edilmesi gerektiğini öne çıkaran bağlamlarda aynı bilgi atıfları yapılmaz. Ama aynı konudaki bu farklı bilgi atıfları birbiriyle kesinlikle çelişmez, çünkü bilginin her durum ve yer için geçerli ve sabit bir anlamı yoktur.¹³

Diyeelim ki siz bir çok epistemoloji dersi aldınız ve bilginin imkanı problemi ile ilgili şüpheci kaygıların farkındasınız. Ayrıca, bu tür teorik sorunlarla hiç ilgisi olmayan bir arkadaşınız var ve bir gün onunla bir berberde saçınızı kestiriyorsunuz. Bu sırada, belki de berberin el çabukluğundan etkilenmiş olacak ki, arkadaşınız şöyle bir bilgi atfında bulunur: “Berber iki elinin olduğunu biliyor.” Ama buna karşılık siz, bunun doğru olmadığını, berberin iki elinin olduğunu bilmediğini belirtirsiniz. Şimdi, acaba hanginizin söylediği doğru? Bağlamcılara göre her ikinizin söylediği de doğru olup, üstelik biri diğeri ile çelişmez de. Çünkü içinde bulunduğunuz bağlama izafi bir şekilde farklı bilgi standartları kullanmaktasınız. Dahası, arkadaşınızın içinde bulunduğu günlük ya da düşük standardı göz önünde bulunduracak olursak, arkadaşınız için berber BIV olmadığını da bilmektedir. Oysa berberin bu konudaki inancının epistemik statüsünü sizin yüksek standardınız çerçevesinde yorumlarsak, berber ne iki elinin olduğunu ne de bir BIV olmadığını bilmektedir. Ancak her iki bilgi atfı da doğrudur; çünkü onun, iki elinin olduğunu bildiği ama bir BIV olmadığını bilmediği bir bağlam yoktur.

Cohen’e (2005: 61) göre, şüpheciye verilen bu bağlamcı cevabın beraberinde getirdiği önemli kazançlar vardır. Bu yaklaşım, bir taraftan kapanış prensibini muhafaza ederken, diğer taraftan da iki elimizin olduğu, atomların bölündüğü, suyun H₂O olduğu şeklindeki olgu durumlarını bildiğimiz fikrini güvence altına alır. Ayrıca, bilginin doğası gereği bağlam-duyarlı bir kavram olduğu savı bize, şüpheci sonuç karşısında niçin bocalamamız gerektiğini de açıklar. Eğer bilginin böyle bir doğası olduğu gerçeğini görmezlikten gelirsek, o zaman şüpheci argümanın makul mü yoksa delice mi

¹³ Benzer bir sunum için bkz. Duncan 2006: 147 ve Steup 2006: 24.

olduğu konusundaki ikilem aşılamaz. Fakat bağlamcı anlayış temel alınırsa böyle bir ikilem kendiliğinden ortadan kalkar; çünkü düşük bir standart açısından delice bulunan şüpheci sonuç, başka bir bağlam bakımından makul görülebilir.

Bilginin bağlam-duyarlı olduğunu kabul etsek bile, bunlar birer kazanç değil, aksine şüpheci sonucu teyit etmenin bir yoludur. Nozick ve Dretske'nin itirazı, kimi zaman makul olduğu düşünülen kapanış prensibinin aslında problemliliğini açıkça ortaya koyar. Ayrıca, problemliliğin ya da olmasının, bu ilkenin muhafaza edilmesi bizden çok şüpheci için bir kazançtır. Kapanış prensibini kullanarak bazı mantıksal doğurguları bilgi stokumuza katmak mı yoksa bu prensip üzerinden ulaşılan şüpheci sonuç mu daha kazançlıdır? Daha önemlisi, farklı bilgi bağlamlarının varlığından söz ederek yüksek standartlar adı altında bir şüpheci bağlama da yer vermek, şüpheci sonucu kabul etmekten başka bir şey değil midir? Yanılmazcılık ile yanılabilirlik arasında gidip gelerek, berber hem bilir hem bilmez demek, bir itirazdan çok, şüpheci sonucu haklı bulmaktır. BIV argümanı, çok net bir şekilde, şüpheci senaryoların epistemolojik bir mağduru olmadığını gösterecek bir delilimizin olmadığını iddia eder. Ama bilgi kavramını “bağlam” gibi muğlak bir terim üzerinden karakterize edip, müşkülpesent olmayan bağlamlarda yer alan öznelere bilgi atıflarının doğru olduğunu söylemek, bilginin kendisinden çok “bilgi atfı” kavramına yer verdiği için, BIV argümanının bu şüpheci iddiasını hiçbir şekilde çürütmez. Sadece, tıpkı Moorecu itirazın yaptığı gibi, berberin kabullerinin epistemik statüsüyle ilgili olarak bir takım bilgi örnekleri sıralar ama bilginin nasıl mümkün olduğunu açıklamaz. Dolayısıyla, bağlamcı görüşün şüpheci argümana karşı verdiği cevap hiç de etkili değildir.

Sonuç olarak, burada ele aldığımız itirazların hepsi etkisiz ve dolayısıyla şüpheci sorunu çözmeye başarısızdır. Moorecu itiraz şüpheci sonucu reddetme temelinde, yani “iki elimizin olduğunu biliyoruz” iddiasını esas alarak BIV argümanının ilk öncülünü alt etmeye çalışır; ama bu, iki elimizin olduğunu *nasıl* bildiğimiz sorusunu açıkta bırakır. Nozick ve Dretske ise dedüktif kapanış prensibini eleştirir ve böylece ikinci öncüle itiraz eder. Ancak bu da şüpheci sorunu çözmez. Tartışmalı bir takım bilgi tanımları çerçevesinde yaptıkları bu eleştiri belki haklı olabilir. Fakat bu, olgu durumlarının bilgisini kurtarmasına rağmen, şüphecin “BIV hipotezinin yanlış olduğunu bilmek mümkün değildir” şeklindeki temel savına teslim olmaktan kurtulamaz. Kartezyen bilgi anlayışına karşı ciddi bir alternatif olarak ortaya çıkan yanılabilirlik öğretisi ise, şüpheci senaryoların mağduru olmadığını bilmemizi sağlayacak güçte epistemik delillerimiz olduğunu söyler, ama şüpheci sonucu hiç de sürpriz bulmaz. Bağlamcılık görüşünün şüpheci problem karşısındaki duruşunun ise bir itiraz olup olmadığı bile açık değildir. Kant, *Salt Aklın Eleştirisinin* hemen girişinde, şüpheciye ikna edici bir cevap bulamayışımızı ve dolayısıyla bilginin imkanı sorunu karşısındaki çaresizliğimizi felsefenin bir skandalı olarak görür. Bunun bir skandal olup olmadığından aslında pek emin değiliz, ama şüpheci tehdidin henüz daha bertaraf edilemediği de ortadadır. Fakat bu, radikal şüphencilikğin üstesinden gelinemeyeceği anlamına gelmez.

Expanded Summary

Assoc. Prof. Dr. Fatih S.M. ÖZTÜRK

Pamukkale University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Denizli-Turkey
fsmozturk@pau.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ali SARI

Pamukkale University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Denizli-Turkey
masari@pau.edu.tr

The BIV Argument and Contemporary Responses

The external world scepticism is the view that the evidence we have for the truth of our beliefs about the world falls short of what is required for knowledge. The most powerful sceptical argument proceeds by means of radical sceptical hypotheses. A sceptical hypothesis involves a scenario in which we are systematically deceived about the world but everything in our experience is exactly as it would be if we were not deceived. Take, for example, your belief that you have hands. Clearly, this belief is incompatible with the claim that you are a brain in vat (BIV). That is, if you are a BIV, then it is false that you have hands. So using the BIV hypothesis, the skeptic argues as follows. (1) You don't know that the BIV hypothesis is false. (2) But if you don't know that the BIV hypothesis is false, you don't know that you have hands. Therefore, you don't know that you have hands. The BIV argument is clearly valid and has two plausible premises. Yet its conclusion amounts to saying that we have no knowledge of the external world.

The first premise seems quite plausible because you are simply unable to know that you are not a BIV. If your experience could be exactly as it is and yet you are a victim of a sceptical scenario, then on what basis you ever hope to say that you have a genuine experience, but not an illusory one? That is, your evidence or experiences about the world cannot really help you to tell whether or not you are not a BIV. The second premise also seems plausible, because it is supported by the closure principle. This principle tells us that if you both know an entailment and its antecedent, then you also know the entailed proposition. But since you don't know that you are not a BIV, you don't know that you have hands either.

If these premises are true, then the conclusion cannot be false. Two intuitively plausible premises can thus be employed to generate a valid argument which produces this rather devastating conclusion. So, in this sense, the BIV argument constitutes a paradox. But what is one to do about it? There are various responses to the sceptical argument that have been addressed in contemporary epistemology. There are at least four strategies to rebut the sceptical argument: (1) the Moorean response, (2) the fallibilist response, (3) relevant alternatives and denial of closure response, and (4) contextualist response. This paper surveys contemporary work on scepticism. As the above grouping suggests, we will not address all the important responses, responses like semantic and epistemological externalism; but

will focus on the ones that occupy center stage. After presenting the BIV sceptical argument, we will argue that all these responses to scepticism are far from unproblematic in that they fail to deal effectively with the problem posed by skeptical hypotheses.

The Moorean strategy to rebut scepticism consists of rejecting its first premise on the basis of denying the conclusion. So Moore clearly accepts the second premise stating that if we don't know that the sceptical alternative is false, then we don't know that we have hands. But he rejects the sceptical conclusion and uses it, together with second premise, to conclude that we know that the sceptical hypothesis is false. Although this *modus tollens* is as good as its rival, it does not really succeed in dealing with the sceptical threat. Because we need to explain how we know it to be false without simply deducing it from what we claim to know about the world. Without such an explanation, one cannot be said to know that the sceptical hypothesis is false.

But can we really know that the skeptical alternative is mistaken? To be sure, answering this is far more difficult than it might seem. But Steup (2006) says that fallibilism provides an answer to this question. Fallibilism rejects the Cartesian account of knowledge and suggests, in essence, that our fallible evidence gives us knowledge of the world. But, on the other hand, if the BIV argument is using Cartesian knowledge throughout, then its conclusion says nothing new. So, according to this response, the sceptical scenario cannot "disturb us" because the skeptic is just right in contending that we have no Cartesian knowledge of the external world, including the falsity of the BIV hypothesis. This simply concedes that we are unable to know that the sceptical alternative is mistaken. However, it is not easy to convince oneself that refuting the BIV argument takes no more than that. After all, the problem posed by the sceptical alternative is that we seem unable to know that it is mistaken.

A different response to the sceptical argument is given by Dretske and Nozick. They reject the second premise by denying the closure principle. Both Dretske and Nozick seek to provide a definition of what knowledge is that backs this move. Dretske (1970) thinks that if knowledge entails conclusive reasons, then closure is false. For him, closure fails because even though S knows that S's belief that S has two hands entails that S is not a BIV, the second premise is false. That is, you can come to know that you have two hands without knowing whether or not you are not a BIV, because the alternative of your being a BIV is not relevant. This clearly blocks the sceptical conclusion by denying closure. Similarly, Nozick (1981) applies his tracking account of knowledge to the sceptical argument and claims that since knowledge implies the sensitivity requirement, closure fails. On Nozick's account, if S knows that p, then S would not believe that p if p were false. What this means is that while your belief about your hands are sensitive, the belief that you are not a BIV is not. So you can know that you have hands without also knowing that you are not a BIV, despite the fact that you also know that the former entails the latter. After noting some unpleasant consequences of denying closure, we argue that this attempt to block the skeptical conclusion is also too concessive. While it seems to save our ordinary claims to knowledge, it simply admits that you cannot know that you are not a BIV. So the skeptical threat remains unsolved.

One final anti-skeptical view that we will consider is contextualism. This view holds that the truth of a knowledge-ascription varies with the context in which the

attribution is uttered. Contextualism invokes a distinction between the high standards for knowledge that the skeptic usually demands and the lower standards that may be in place when we are making ordinary knowledge attributions. These standards can both be legitimate, because they appeal to different contexts. So the contextualist response to skepticism is roughly this: both the skeptic and the anti-skeptic, like Moore, are right when making epistemological evaluations. That is, the skeptic speaks truly when he says that you don't know that you are not a BIV, because he is employing a high knowledge standard. On the other hand, Moore also speaks truly when he claims that you know that you are not a BIV. They do not contradict each other because, in their proper contexts, they use different standards of knowledge. Cohen (2005) thinks that this response to skepticism saves both our ordinary knowledge-claims and closure. Additionally, contextualists also claim that their position explains why we find the sceptical conclusion both compelling and preposterous. However, we also find this way of rebutting skepticism too concessive. The contextualist response to the BIV argument amounts to saying that we should agree with the skeptical conclusion. But allowing this kind of compromise with the skeptic seems to be, not really a response, but a defense of skepticism. Moreover, an appeal to the idea that knowledge is a context-sensitive notion will clearly be unhelpful because the skeptical threat does not trade on any epistemic standards at all. Thus the skeptical conclusion remains unblocked.

Keywords

The BIV Argument, Moore, Fallibilism, Relevant Alternatives, The Closure Principle, Contextualism.

KAYNAKÇA

BRUECKNER, Anthony (1985) "Skepticism and Epistemic Closure", *Philosophical Topics*, 13/1985: 89-117.

COHEN, Steward (1999) "Contextualism, Scepticism and the Structure of Reasons", *Philosophical Perspectives*, 13/1999: 57-89.

COHEN, Steward (2005) "Contextualism Defended", *Contemporary Debates in Epistemology*, ed. by Matthias Steup & Ernest Sosa, Blackwell.

DANCY, Jonathan (1985) *Introduction to Contemporary Epistemology*, Basil Blackwell: Oxford.

RENE, Descartes (1984) *The Philosophical Writings of Descartes*, vol. II, ed. J. Cottingham, R. Stoothoft & D. Murdoch, Cambridge: Cambridge University Press.

DRETSKE, Fred (1970) "Epistemic Operators", *The Journal of Philosophy*, 67/1970: 107-23.

DeROSE, Keith (1995) "Solving the Skeptical Problem", *The Philosophical Review*, 104/1995: 1-52.

DeROSE, Keith (1999) "Introduction: Responding to Scepticism", *Scepticism: A Contemporary Reading*, ed. DeRose, KandWarfield, Oxford: Oxford University Press.

FELDMAN, Fred (1986) *A Cartesian Introduction to Epistemology*, New York: McGrawHill.

GOLDMAN, Alvin (1986) *Epistemology and Cognition*, Cambridge: Harvard University Press.

HOWTHORNE, John (2005) "The Case for Closure", *Contemporary Debates in Epistemology*, ed. Matthias Steup & Ernest Sosa, Blackwell.

LEWIS, David (1996) "Elusive Knowledge", *Australasian Journal of Philosophy*, 74/1996: 549-67.

MOORE, G. E. (1959) *Philosophical Papers*, London: Allen and Unwin.

NOZICK, Robert (1981) *Philosophical Explanations*, Cambridge: Harvard University Press.

POLLOCK, John (1986) *Contemporary Theories of Knowledge*, Totowa, NJ: Rowman & Littlefield.

PRITCHARD, Duncan (2006) *What is This Thing Called Knowledge*, Abingdon: Routledge.

PUTNAM, Hilary (1981) *Reason, Truth and History*, Cambridge: Cambridge University Press.

STEUP, Matthias (2006) "Epistemology in the 20th Century", *Routledge Companion to 20th Century Philosophy*, ed. Dermont Moran, New York: Routledge.

STINE, Gail (1975) "Skepticism, Relevant Alternatives, and Deductive Closure", *Philosophical Studies*, 29/1975: 249-61.